

บทที่ 3

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนในหมู่บ้านที่มีปัจจัยต่างกันทางเศรษฐกิจและสังคมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเจาะจงหมู่บ้านในอำเภอจะนะ จำนวน 132 หมู่บ้าน ได้เก็บรวบรวมข้อมูล 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน รวบรวมจากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน ปี 2533 ส่วนที่ 2 ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน รวบรวมโดยการสังเกตสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน และสอบถามผู้นำหมู่บ้าน โดยพัฒนาการในอำเภอจะนะเป็นผู้เก็บรวบรวม และส่วนที่ 3 ข้อมูลสภาพทางการศึกษาของนักเรียนสำนักงานศึกษาธิการอำเภอจะนะดำเนินการรวบรวม ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบทุกหมู่บ้าน ทั้ง 132 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละร้อย ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และเสนอผลวิจัยและผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ตามลำดับคือ สภาพของหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างได้แก่จำนวนครัวเรือนศาสนาและอาชีพหลักของประชาชน คำสถิติพื้นฐานจำแนกตามลักษณะต่าง ๆ ของหมู่บ้านทางเศรษฐกิจและสังคมแต่ละด้านโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบโอกาสในการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนในหมู่บ้านที่มีปัจจัยต่างกันทางเศรษฐกิจและสังคม และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการขยายโอกาสทางการศึกษา

สภาพทั่วไปของหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง

ได้ศึกษาในเรื่องศาสนาและอาชีพของประชาชนในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือนเฉลี่ยหมู่บ้านละ 96 ครัวเรือน หมู่บ้านที่มีจำนวนครัวเรือนน้อยที่สุด มีจำนวน 19 ครัวเรือน และหมู่บ้านที่มีจำนวนครัวเรือนมากที่สุด มีจำนวน 286 ครัวเรือน สภาพของหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างในด้านศาสนาและอาชีพหลักของประชาชนในหมู่บ้าน แสดงรายละเอียด ดังตาราง 3 และ 4

ตาราง 1 การนับถือศาสนาของประชาชนในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง

ศาสนา	จำนวน(หมู่บ้าน)	ร้อยละ
พุทธ	61	46.2
อิสลาม	71	53.8
รวม	132	100

จากตาราง 1 หมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 71 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 53.8 และนับถือศาสนาพุทธ จำนวน 61 หมู่บ้าน หรือ ร้อยละ 46.2

ตาราง 2 อาชีพหลักของประชาชนในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพ	จำนวน (หมู่บ้าน)	ร้อยละ
ทานา	77	58.3
ทาสวน	40	30.3
ประมง	15	11.4
รวม	132	100

จากตาราง 2 หมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพหลักทานา จำนวน 77 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 58.3 ทาสวน จำนวน 40 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 30.3 และประมงจำนวน 15 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 11.4

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยทางเศรษฐกิจได้กำหนดไว้ 5 ด้าน คือ เอกสารสิทธิ์ ปริมาณการถือครองที่ดิน รายได้ ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม และสถานที่ท่องเที่ยว ปัจจัยทางสังคมได้กำหนดไว้ 7 ด้าน คือ ลักษณะการตั้งบ้านเรือน การฝึกอบรม การจัดกิจกรรมทางศาสนา บทบาทของคณะกรรมการการศึกษาในการส่งเสริมการศึกษา การมีไฟฟ้าใช้ ระยะทางจากหมู่บ้านถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ใกล้ที่สุด และ การให้บริการข่าวสาร ซึ่งได้เสนอข้อมูลโดยใช้คำร้อยละ รายละเอียดดังตาราง 3-14

ตาราง 3 เอกสารสิทธิ์ของประชาชนในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารสิทธิ์	จำนวน (หมู่บ้าน)	ร้อยละ
น.ส.3	83	62.9
ใบจอง	49	37.1
รวม	132	100

จากตาราง 3 หมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างที่ประชาชนส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์ประเภท น.ส.3 จำนวน 83 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 62.9 และมีเอกสารสิทธิ์ประเภท ใบจอง สค.1 หรือไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน 49 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 37.1

ตาราง 4 ปริมาณการถือครองที่ดินของประชาชนในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง

การถือครองที่ดิน	จำนวน (หมู่บ้าน)	ร้อยละ
สูง	22	16.7
ปานกลาง	76	57.6
ต่ำ	34	25.8
รวม	132	100

จากตาราง 4 หมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างที่ประชาชนส่วนใหญ่มีปริมาณการถือครองที่ดินปานกลาง จำนวน 76 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 57.6 รองลงมา มีปริมาณการถือครองที่ดินต่ำ จำนวน 34 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 25.8 และมีปริมาณการถือครองที่ดินสูง จำนวน 22 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 16.7

ตาราง 5 รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง

รายได้	จำนวน (หมู่บ้าน)	ร้อยละ
สูง	26	19.7
ปานกลาง	64	48.5
ต่ำ	42	31.8
รวม	132	100

จากตาราง 5 หมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างที่ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ปานกลาง จำนวน 64 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 48.5 รองลงมา มีรายได้ต่ำ จำนวน 42 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 31.8 และมีรายได้สูง จำนวน 26 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 19.7

ตาราง 6 ระยะห่างจากโรงงานอุตสาหกรรมของหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง

ระยะห่าง	จำนวน (หมู่บ้าน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 5 กิโลเมตร	43	32.6
เกิน 5 กิโลเมตร - 10 กิโลเมตร	24	18.2
เกิน 10 กิโลเมตร ขึ้นไป	65	49.2
รวม	132	100

จากตาราง 6 หมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ห่างจากโรงงานอุตสาหกรรมเกิน 10 กิโลเมตรขึ้นไป มี จำนวน 65 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 49.2 รองลงมาห่างไม่เกิน 5 กิโลเมตร จำนวน 43 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 32.6 และห่างจากโรงงานอุตสาหกรรม เกิน 5 กิโลเมตร ถึง 10 กิโลเมตร จำนวน 24 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 18.2

ตาราง 7 ระยะห่างจากสถานที่ท่องเที่ยวของหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง

ระยะห่าง	จำนวน (หมู่บ้าน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 5 กิโลเมตร	35	26.5
เกิน 5 กิโลเมตร - 10 กิโลเมตร	17	12.9
เกิน 10 กิโลเมตรขึ้นไป	80	60.6
รวม	132	100

จากตาราง 7 หมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ห่างจากสถานที่ท่องเที่ยวเกิน 10 กิโลเมตรขึ้นไป มีจำนวน 80 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 60.6 รองลงมาห่างไม่เกิน 5 กิโลเมตร จำนวน 35 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 26.5 และห่างเกิน 5 กิโลเมตร ถึง 10 กิโลเมตร จำนวน 17 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 12.9

ตาราง 8 ลักษณะการตั้งบ้านเรือนของหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการตั้งบ้านเรือน	จำนวน (หมู่บ้าน)	ร้อยละ
เป็นกลุ่ม	57	43.2
เป็นแนว	48	36.4
กระจาย	27	20.5
รวม	132	100

จากตาราง 8 หมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีลักษณะการตั้งบ้านเรือนเป็นกลุ่ม มีจำนวน 57 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 43.2 รองลงมาตั้งบ้านเรือนเป็นแนว จำนวน 48 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 36.4 และตั้งบ้านเรือนกระจาย จำนวน 27 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 20.5

ตาราง 9 การจัดฝึกอบรมของหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง

การจัดฝึกอบรม	จำนวน (หมู่บ้าน)	ร้อยละ
สูง	29	22.0
ปานกลาง	26	19.7
ต่ำ	77	58.3
รวม	132	100

จากตาราง 9 หมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีปริมาณการจัดฝึกอบรมต่ำ มีจำนวน 77 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 58.3 รองลงมา มีปริมาณสูง จำนวน 29 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 22.0 และมีปริมาณปานกลาง จำนวน 26 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 19.7

ตาราง 10 การจัดกิจกรรมทางศาสนาของประชาชนในหมู่บ้าน
กลุ่มตัวอย่าง

การจัดกิจกรรมศาสนา	จำนวน (หมู่บ้าน)	ร้อยละ
สูง	8	6.1
ปานกลาง	51	38.6
ต่ำ	73	55.3
รวม	132	100

จากตาราง 10 หมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีปริมาณการจัดกิจกรรมทางศาสนาต่ำ มีจำนวน 73 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 55.3 รองลงมา มีปริมาณปานกลาง จำนวน 51 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 38.6 และมีปริมาณสูง จำนวน 8 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 6.1

ตาราง 11 บทบาทของคณะกรรมการการศึกษาในการส่งเสริมการศึกษา
ของหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง

บทบาทของ คณะกรรมการการศึกษา	จำนวน (หมู่บ้าน)	ร้อยละ
สูง	30	22.7
ปานกลาง	49	37.1
ต่ำ	53	40.2
รวม	132	100

จากตาราง 11 หมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คณะกรรมการการศึกษา
มีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาต่ำ มีจำนวน 53 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 40.2
รองลงมา มีบทบาทปานกลาง จำนวน 49 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 37.1
และมีบทบาทสูง จำนวน 30 หมู่บ้านหรือร้อยละ 22.7

ตาราง 12 การใช้ไฟฟ้าของหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง

การใช้ไฟฟ้า	จำนวน (หมู่บ้าน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าร้อยละ 50	57	43.2
ร้อยละ 50 ขึ้นไป	75	56.8
รวม	132	100

จากตาราง 12 หมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประชาชนมีอัตราการใช้ไฟฟ้าสูงกว่าร้อยละ 50 มีจำนวน 75 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 56.8 รองลงมา มีอัตราต่ำกว่าร้อยละ 50 จำนวน 57 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 43.2

ตาราง 13 ระยะห่างจากหมู่บ้านถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ใกล้ที่สุด

ระยะทาง	จำนวน (หมู่บ้าน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 5 กิโลเมตร	71	53.8
เกิน 5 กิโลเมตร - 10 กิโลเมตร	54	40.9
เกิน 10 กิโลเมตรขึ้นไป	7	5.3
รวม	132	100

จากตาราง 13 หมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ห่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ใกล้ที่สุด ไม่เกิน 5 กิโลเมตร จำนวน 71 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 53.8 รองลงมา ห่างเกิน 5 กิโลเมตรแต่ไม่เกิน 10 กิโลเมตร จำนวน 54 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 40.9 และห่างเกิน 10 กิโลเมตรขึ้นไป จำนวน 7 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 5.3

ตาราง 14 การให้บริการข่าวสารของหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่าง

บริการข่าวสาร	จำนวน (หมู่บ้าน)	ร้อยละ
3 กิจกรรมขึ้นไป	11	8.3
1 - 2 กิจกรรม	104	78.8
ไม่มี	17	12.9
รวม	132	100

จากตาราง 14 หมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้บริการข่าวสาร 1 - 2 กิจกรรม มีจำนวน 104 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 78.8 รองลงมาไม่มีบริการข่าวสาร จำนวน 17 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 12.9 และให้บริการข่าวสาร 3 กิจกรรมขึ้นไป จำนวน 11 หมู่บ้าน หรือร้อยละ 8.3

ตาราง 15 มัชฌิมเลขคณิต และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของโอกาส
ในการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนในหมู่บ้าน
ที่มีปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน (ร้อยละ)

ปัจจัย	$\bar{X}$	SD
1. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ		
1.1 เอกสารสิทธิ์		
- น.ส. 3	66.71	25.44
- ใบจอง, สค.1, ไม่มีเอกสารสิทธิ์	55.47	20.23
1.2 ปริมาณการถือครองที่ดิน		
- สูง	58.24	25.37
- ปานกลาง	66.02	21.58
- ต่ำ	57.61	28.19
1.3 รายได้		
- สูง	64.52	26.10
- ปานกลาง	65.96	24.17
- ต่ำ	56.34	22.35
1.4 ห่างจากโรงงานอุตสาหกรรม		
- ไม่เกิน 5 กิโลเมตร	62.07	25.92
- เกิน 5 กิโลเมตร - 10 กิโลเมตร	59.15	13.64
- เกิน 10 กิโลเมตรขึ้นไป	64.23	23.86

ปัจจัย	$\bar{X}$	SD
1.5 ห่างจากสถานที่ท่องเที่ยว		
- ไม่เกิน 5 กิโลเมตร	54.34	25.92
- เกิน 5 กิโลเมตร - 10 กิโลเมตร	54.06	13.54
- เกิน 10 กิโลเมตรขึ้นไป	68.08	23.86
2. ปัจจัยทางสังคม		
2.1 ลักษณะการตั้งบ้านเรือน		
- เป็นกลุ่ม	60.24	26.35
- เป็นแนวยาว	62.77	20.09
- กระจาย	67.42	26.38
2.2 ปริมาณการฝึกอบรม		
- สูง	64.11	22.79
- ปานกลาง	57.16	26.78
- ต่ำ	63.87	23.87
2.3 ปริมาณการจัดกิจกรรมทางศาสนา		
- สูง	70.28	12.85
- ปานกลาง	58.97	27.45
- ต่ำ	64.38	22.42
2.4 บทบาทของคณะกรรมการการศึกษา		
ในการส่งเสริมการศึกษา		
- สูง	56.81	25.87
- ปานกลาง	63.09	23.82
- ต่ำ	65.41	23.47

ปัจจัย	$\bar{X}$	SD
2.5 อัตราการเข้าฟ้า		
- ร้อยละ 50 ขึ้นไป	65.26	23.09
- ต่ำกว่าร้อยละ 50	59.02	25.39
2.6 ห่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษา		
- ไม่เกิน 5 กิโลเมตร	62.36	23.14
- เกิน 5 กิโลเมตร - 10 กิโลเมตร	62.91	24.07
- เกิน 10 กิโลเมตรขึ้นไป	62.37	37.66
2.7 การให้บริการข่าวสาร		
- 3 กิจกรรมขึ้นไป	78.30	8.59
- 1-2 กิจกรรม	61.50	24.88
- ไม่มี	60.00	29.78

จากการพิจารณาค่ามัธยเลขคณิต ของโอกาสในการเข้าศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาของนักเรียนในหมู่บ้านที่มีปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน
ในตาราง 15 สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนในหมู่บ้านที่ประชาชนส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์ประเภท นส.3
ได้เข้าศึกษาร้อยละ 66.71 และนักเรียนในหมู่บ้านที่ประชาชนส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์
ประเภทของ สค.1 หรือไม่มีเอกสารสิทธิ์ ได้เข้าศึกษาร้อยละ 55.47
2. นักเรียนในหมู่บ้านที่ประชาชนส่วนใหญ่มีปริมาณการถือครองที่ดินปานกลาง
ได้เข้าศึกษาสูงสุด ร้อยละ 66.02 รองลงมานักเรียนในหมู่บ้านที่มีปริมาณการถือครอง
ที่ดินสูงได้เข้าศึกษา ร้อยละ 58.24 และนักเรียนในหมู่บ้านที่มีปริมาณการถือครองที่ดิน
ต่ำ ได้เข้าศึกษาร้อยละ 57.61
3. นักเรียนในหมู่บ้านที่ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ปานกลางได้เข้าศึกษา
สูงสุด ร้อยละ 65.96 รองลงมานักเรียนในหมู่บ้านที่มีรายได้สูงได้เข้าศึกษาร้อยละ

64.62 และนักเรียนในหมู่บ้านที่ประชาชนมีรายได้ต่ำได้เข้าศึกษาร้อยละ 56.34

4. นักเรียนในหมู่บ้านที่ห่างจากโรงงานอุตสาหกรรมเกิน 10 กิโลเมตรขึ้นไป ได้เข้าศึกษาสูงสุด ร้อยละ 64.23 รองลงมานักเรียนในหมู่บ้านที่ห่างไม่เกิน 5 กิโลเมตร ได้เข้าศึกษาร้อยละ 62.07 และนักเรียนในหมู่บ้านที่ห่างเกิน 5 กิโลเมตรถึง 10 กิโลเมตร ได้เข้าศึกษา ร้อยละ 59.16

5. นักเรียนในหมู่บ้านที่ห่างจากสถานที่ท่องเที่ยวเกิน 10 กิโลเมตรขึ้นไป ได้เข้าศึกษาสูงสุด ร้อยละ 68.08 รองลงมานักเรียนในหมู่บ้านที่ห่างไม่เกิน 5 กิโลเมตร ได้เข้าศึกษาร้อยละ 54.34 และนักเรียนในหมู่บ้านที่ห่างเกิน 5 กิโลเมตรถึง 10 กิโลเมตร ได้เข้าศึกษา ร้อยละ 54.06

6. นักเรียนในหมู่บ้านที่มีลักษณะการตั้งบ้านเรือนกระจาย ได้เข้าศึกษาสูงสุด ร้อยละ 67.42 รองลงมา นักเรียนในหมู่บ้านที่มีลักษณะการตั้งบ้านเรือนเป็นแนวได้เข้าศึกษา ร้อยละ 62.77 และนักเรียนในหมู่บ้านที่มีลักษณะเป็นกลุ่ม ได้เข้าศึกษา ร้อยละ 60.24

7. นักเรียนในหมู่บ้านที่มีปริมาณการฝึกอบรมสูง ได้เข้าศึกษาสูงสุดร้อยละ 64.11 รองลงมานักเรียนในหมู่บ้านที่มีปริมาณการฝึกอบรมต่ำ ได้เข้าศึกษา ร้อยละ 63.87 และนักเรียนในหมู่บ้านที่มีปริมาณการฝึกอบรมปานกลาง ได้เข้าศึกษา ร้อยละ 57.16

8. นักเรียนในหมู่บ้านที่มีปริมาณการจัดกิจกรรมทางศาสนาสูง ได้เข้าศึกษาสูงสุด ร้อยละ 70.28 รองลงมานักเรียนในหมู่บ้านที่มีปริมาณการจัดกิจกรรมทางศาสนาต่ำ ได้เข้าศึกษา ร้อยละ 64.38 และนักเรียนในหมู่บ้านที่มีปริมาณการจัดกิจกรรมทางศาสนาปานกลาง ได้เข้าศึกษา ร้อยละ 58.97

9. นักเรียนในหมู่บ้านที่คณะกรรมการการศึกษา มีบทบาทในการส่งเสริมการศึกษาต่ำ ได้เข้าศึกษาสูงสุด ร้อยละ 65.41 รองลงมานักเรียนจากหมู่บ้านที่คณะกรรมการการศึกษา มีบทบาทปานกลาง ได้เข้าศึกษา ร้อยละ 63.09 และนักเรียนจากหมู่บ้านที่คณะกรรมการการศึกษา มีบทบาทสูง ได้เข้าศึกษา ร้อยละ 56.18

10. นักเรียนในหมู่บ้านที่มีอัตราการใช้ไฟฟ้าร้อยละ 50 ขึ้นไป ได้เข้าศึกษา ร้อยละ 65.26 และนักเรียนในหมู่บ้านที่มีอัตราการใช้ไฟฟ้าต่ำกว่าร้อยละ 50 ได้เข้าศึกษา ร้อยละ 59.02

11. นักเรียนในหมู่บ้านที่อยู่ห่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษาเกิน 5 กิโลเมตร ถึง 10 กิโลเมตร ได้เข้าศึกษาสูงสุด ร้อยละ 62.91 รองลงมานักเรียนในหมู่บ้านที่ห่างเกิน 10 กิโลเมตรขึ้นไป ได้เข้าศึกษาร้อยละ 62.37 และนักเรียนในหมู่บ้านที่ห่างไม่เกิน 5 กิโลเมตร ได้เข้าศึกษาร้อยละ 62.36

12. นักเรียนในหมู่บ้านที่มีการให้บริการข้าวสาร 3 กิจกรรมขึ้นไป ได้เข้าศึกษาสูงสุด ร้อยละ 78.30 รองลงมานักเรียนในหมู่บ้านที่มีการให้บริการข้าวสาร 1-2 กิจกรรม ได้เข้าศึกษาร้อยละ 61.50 และนักเรียนในหมู่บ้านที่ไม่มีการให้บริการข้าวสาร ได้เข้าศึกษาร้อยละ 60.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐาน

ได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เพื่อเปรียบเทียบโอกาสในการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนในหมู่บ้านที่มีปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน ซึ่งมีปัจจัยทางเศรษฐกิจ 5 ด้าน คือ เอกสารสิทธิ์ ปริมาณการถือครองที่ดิน รายได้ ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม และสถานที่ท่องเที่ยว และปัจจัยทางสังคม 7 ด้าน คือ ลักษณะการตั้งบ้านเรือน การฝึกอบรม การจัดกิจกรรมทางศาสนา บทบาทของคณะกรรมการศึกษาในการส่งเสริมการศึกษา การมีไฟฟ้าใช้ ระยะทางจากหมู่บ้านถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ใกล้ที่สุด และการให้บริการข้าวสาร ผู้วิจัยได้เสนอผลการทดสอบสมมุติฐานข้อ 1.1 ถึง 2.7 ไว้ตามลำดับ ดังตาราง 16-28

ตาราง 16 เปรียบเทียบโอกาสในการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน
ในหมู่บ้านที่ประชาชนมีเอกสารสิทธิ์ต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F	P>F
Between	1	3844.5943	3844.5943	6.8547	.0099
Within	129	72352.4309	560.8716		
Total	130	76197.0252			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง 16 มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักเรียนในหมู่บ้านที่ประชาชนส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์ต่างกัน จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .0099$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยใน ตาราง 15 แล้วสามารถกล่าวได้ว่า นักเรียนในหมู่บ้านที่ประชาชนส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์ประเภท น.ส.3 จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาสูงกว่านักเรียนในหมู่บ้านที่ประชาชนมีเอกสารสิทธิ์ประเภทบจจ ส.ค.1 หรือไม่มีเอกสารสิทธิ์ ผลการวิเคราะห์จึงเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1.1 ที่ได้ตั้งไว้

ตาราง 17 เปรียบเทียบโอกาสในการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน
ในหมู่บ้านที่ประชาชนมีปริมาณการถือครองที่ดินต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F	P>F
Between	2	2135.2459	1067.6229	1.8452	.1622
Within	128	74061.7794	578.6077		
Total	130	76197.0252			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง 17 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักเรียนในหมู่บ้านที่ประชาชนมีปริมาณการถือครองที่ดินต่างกัน จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1.2 ที่ตั้งไว้

ตาราง 18 เปรียบเทียบโอกาสในการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน
ในหมู่บ้านที่ประชาชนมีรายได้ต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F	P>F
Between	2	2450.2876	1225.1438	2.1264	.1235
Within	128	73746.7376	576.1464		
Total	130	76197.0252			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง 18 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักเรียนในหมู่บ้านที่ประชาชนมีรายได้ต่างกัน จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1.3 ที่ตั้งไว้

ตาราง 19 เปรียบเทียบโอกาสในการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน
ในหมู่บ้านที่อยู่ห่างจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F	P>F
Between	2	468.0453	234.0227	.3956	.6741
Within	128	75728.9799	591.6327		
Total	130	76197.0252			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง 19 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักเรียนในหมู่บ้านที่อยู่ห่างจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างกัน จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1.4 ที่ได้ตั้งไว้

ตาราง 20 เปรียบเทียบโอกาสในการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน
ในหมู่บ้านที่อยู่ห่างจากสถานที่ท่องเที่ยวต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F	P>F
Between	2	5999.7587	2999.8794	5.4701	.0053
Within	128	70197.2665	548.4161		
Total	130	76197.0252			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง 20 มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักเรียนในหมู่บ้านที่อยู่ห่างจากสถานที่ท่องเที่ยวต่างกัน จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .0053$) ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อ 1.5 ที่ได้ตั้งไว้ จึงใช้วิธีการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของทูกีย์ (Tukey) เพื่อพิจารณาว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังแสดงในตาราง 21

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โอกาสในการ

เข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาระหว่างนักเรียนในหมู่บ้านที่อยู่ห่างจากสถานที่ท่องเที่ยว
ต่างกัน

ระยะห่างจาก สถานที่ท่องเที่ยว	คะแนน เฉลี่ย	ไม่เกิน 5 กิโลเมตร	เกิน 5 กิโลเมตร - 10 กิโลเมตร	เกิน 10 กิโลเมตร ขึ้นไป
		54.34	54.06	68.08
ไม่เกิน 5 กิโลเมตร	54.34	-	0.28	13.74*
เกิน 5 กิโลเมตร - 10 กิโลเมตร	54.06	-	-	14.02**
10 กิโลเมตร	68.08			

* $P < .05$ ** $P > .01$

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่อยู่ห่างจากสถานที่ท่องเที่ยวต่างกัน
จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 2 คู่ คือนักเรียนที่อยู่
ห่างจากสถานที่ท่องเที่ยวเกิน 10 กิโลเมตรขึ้นไป จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับ
มัธยมศึกษาสูงกว่านักเรียนที่อยู่ห่างจากสถานที่ท่องเที่ยวไม่เกิน 5 กิโลเมตร
และนักเรียนที่อยู่ห่างจากสถานที่ท่องเที่ยวเกิน 5 กิโลเมตรถึง 10 กิโลเมตร
อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.5 และ .01 ตามลำดับ

ตาราง 22 เปรียบเทียบโอกาสในการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาระหว่างนักเรียน
ในหมู่บ้านที่มีลักษณะการตั้งบ้านเรือนต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F	P>F
Between	2	922.1137	461.0568	.7840	.4588
Within	128	75274.9116	588.0852		
Total	130	76197.0252			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง 22 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักเรียนในหมู่บ้านที่มีลักษณะการตั้งบ้านเรือนต่างกัน จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .4588$) จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2.1 ที่ตั้งไว้

ตาราง 23 เปรียบเทียบโอกาสในการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน
ในหมู่บ้านที่มีปริมาณการฝึกอบรวมต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F	P>F
Between	2	958.0809	478.0404	.8132	.4457
Within	128	75240.9444	587.8199		
Total	130	76197.0252			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง 23 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักเรียนในหมู่บ้านที่มีปริมาณการจัดฝึกอบรมต่างกัน จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .4457$) จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2.2 ที่ตั้งไว้

ตาราง 24 เปรียบเทียบโอกาสในการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน
ในหมู่บ้านที่มีปริมาณการจัดกิจกรรมทางศาสนาต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F	P>F
Between	2	1315.2445	657.6222	1.1241	.3281
Within	128	74881.7807	585.0139		
Total	130	76197.0252			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง 24 **ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ**
แสดงให้เห็นว่านักเรียนในหมู่บ้านที่มีปริมาณการจัดกิจกรรมทางศาสนาต่างกัน
จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่ต่างกันอย่าง**มีนัยสำคัญทางสถิติ**
($P = .3281$) จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2.3 ที่ตั้งไว้

ตาราง 25 เปรียบเทียบโอกาสในการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน
ในหมู่บ้านที่คณะกรรมการการศึกษามีบทบาทในการส่งเสริม
การศึกษาต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F	P>F
Between	2	1433.9732	716.9866	1.2275	.2964
Within	128	74763.0520	584.0863		
Total	130	76197.0252			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง 25 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักเรียนในหมู่บ้านที่คณะกรรมการการศึกษามีบทบาทในการส่งเสริม การศึกษาต่างกัน จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .2964$) จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2.4 ที่ตั้งไว้

ตาราง 26 เปรียบเทียบโอกาสในการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน
ในหมู่บ้านที่มีอัตราการใช้ไฟฟ้าต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F	P>F
Between	1	1247.2742	1247.2742	2.1467	.1453
Within	129	74949.7511	581.0058		
Total	130	76197.0252			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง 26 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักเรียนในหมู่บ้านที่มีอัตราการใช้ไฟฟ้าต่างกัน จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .1453$) จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2.6 ที่ตั้งไว้

ตาราง 27 เปรียบเทียบโอกาสในการเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน
ในหมู่บ้านที่ห่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F	P>F
Between	2	9.4532	4.7266	.0079	.9921
Within	128	76187.5721	595.2154		
Total	130	76197.0252			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง 27 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักเรียนในหมู่บ้านที่ห่างจากโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างกัน จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .9921$) จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2.6 ที่ตั้งไว้

ตาราง 28 เปรียบเทียบโอกาสในการเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน
ในหมู่บ้านที่มีการให้บริการข่าวสารต่างกัน

Source of Variation	df	SS	MS	F	P>F
Between	2	2704.2339	1352.1170	2.3549	.0990
Within	128	73492.7913	574.1624		
Total	130	76197.0252			

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตาราง 28 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักเรียนในหมู่บ้านที่มีการให้บริการข่าวสารต่างกัน จะมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = .0990$) จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2.7 ที่ตั้งไว้

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

จากการสัมภาษณ์ ผู้นำหมู่บ้านซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 132 คน ได้รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประมวลเป็นหมวดหมู่เพื่อถ่ายทอดการเข้าใจ และนำเสนอ ปรากฏผลดังนี้

ผู้นำหมู่บ้านส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะให้ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานออกไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยวิธีไม่บังคับและได้ให้ความคิดเห็นสนับสนุนไว้ดังนี้

1. ความรู้ในระดับประถมศึกษาในปัจจุบันไม่เพียงพอ เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม มีความซับซ้อน หลากหลายมากขึ้น ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะ สูง จึงจะประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้ประสบความสำเร็จ

2. เพื่อให้เยาวชนได้อยู่ในโรงเรียนเป็นเวลานานขึ้น นอกจากเพื่อสร้างสมความรู้และประสบการณ์ทั้งหมดแล้ว เยาวชนซึ่งสำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะมีอายุประมาณ 11-12 ปี อายุยังน้อยมากที่จะออกไปประกอบอาชีพ หากไม่ได้อยู่ในโรงเรียนจะทำให้เยาวชนกลุ่มนี้รวมตัวกัน มั่วสุม ดึกยา ดึกการพนัน ซึ่งเป็นปัญหายิ่งใหญ่ของสังคม

แนวทางการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น ผู้นำหมู่บ้านได้เสนอแนวความคิดที่น่าสนใจ ซึ่งประมวลความคิดได้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาในระดับนี้ควรเน้นให้มีคุณภาพมากขึ้น
  - 1.1 ควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จริง ๆ
  - 1.2 ควรสอนวิชาชีพโดยเน้นวิชาชีพในท้องถิ่น
  - 1.3 ควรสอนวิชาพื้นฐานที่นักเรียนต้องนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
  - 1.4 การเรียน การสอน ควรเน้นภาคปฏิบัติ

แนวความคิดในการจัดการมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ที่จะให้สถานศึกษาเน้นคุณภาพการเรียนการสอนโดยแสดงความรู้ฝึกฝนฐานะผู้ปกครองว่า เมื่อส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับการศึกษาภาคบังคับ ผู้ปกครองก็มีความคาดหวังที่จะให้บุตรหลาน ได้ประกอบอาชีพที่ดี มีรายได้ที่ดี เพื่อยกระดับสถานะของครอบครัวได้ ในขณะที่เดียวกันเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วต้องไม่

เป็นคนหยิ่งไหย่ง ขยันหมั่นเพียร ทำงานได้ทุกอย่างทั้งงานบ้าน ช่วยเหลือผู้ปกครอง ประกอบและพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น ซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิมของผู้ปกครอง และหากจะให้ดี มาก ๆ คือสามารถสร้างงานและพัฒนางานในท้องถิ่นให้ดีกว่าที่บรรพบุรุษปฏิบัติกันมา โดยใช้ความรู้ความสามารถจากการศึกษา แต่ปัจจุบันผู้ปกครองจำนวนมากผิดหวัง กับระบบการศึกษา หลักสูตร และผลผลิตของการศึกษา เนื่องจากปัญหาว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับกลาง และผู้ที่จบการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไปแล้วว่างงาน ไม่สามารถปรับตัวในการดำรงชีวิตในท้องถิ่นได้ทั้งในเรื่องอาชีพและอื่น ๆ

2. การสนับสนุนการศึกษาของรัฐ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าเป็น ส่วนของรัฐ ควรได้ให้การสนับสนุน ดังนี้

- 2.1 ควรบริการหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียนอื่น ๆ ตามความจำเป็น
- 2.2 ควรจัดให้มีทุนการศึกษาให้มากขึ้น
- 2.3 ยกเว้นค่าเล่าเรียน และค่าบำรุงการศึกษา

โดยได้ให้ความคิดเห็นสนับสนุนว่าการศึกษาระดับนี้มีความสำคัญ เพราะ ผู้ปกครองที่มีฐานะยากจนจำนวนหนึ่งไม่สามารถส่งบุตรหลานเข้าศึกษา เนื่องจากเป็นภาระ ในเรื่องค่าใช้จ่าย เมื่อผู้ปกครองเสียสละแรงงานและทรัพย์สินบางส่วนโดยการให้ บุตรหลานได้เรียนในระดับนี้ รัฐควรให้การสนับสนุนโดยเฉพาะแก่กลุ่มผู้ยากไร้เป็นกรณี พิเศษ ในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ หนังสือเรียน และเงินทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ สามารถจัดการศึกษาในระดับนี้ได้อย่างกว้างขวางขึ้น โดยไม่ต้องบังคับ

3. ด้านโรงเรียนที่จัดสอนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีแนวความคิดเห็น เป็น 2 แนวทาง ดังนี้

3.1 ให้มีโรงเรียนกระจายอยู่ในพื้นที่อย่างทั่วถึง เพื่อความสะดวก ปลอดภัย ประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทาง ผู้ปกครองยังสามารถช่วยดูแล นักเรียนได้ทั่วถึงกว่า นักเรียนไม่ต้องปรับตัวเข้ากับสังคมมากนัก โอกาสที่จะมีปัญหา วิวุ่นน้อยกว่า

3.2 หากจะมุ่งที่คุณภาพของการศึกษา ไม่จำเป็นต้องเป็นโรงเรียนเล็ก โรงเรียนน้อย เนื่องจากโรงเรียนเล็ก ๆ ขาดความพร้อมทั้งวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ

และโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่มีความรู้ ความสามารถสูง มักไม่ค่อยเต็มใจที่จะอยู่ใน
โรงเรียนเล็ก ๆ และห่างไกล คุณภาพโรงเรียนเล็ก ๆ จะสู้โรงเรียนใหญ่ ๆ ไม่ได้
ผู้ปกครองมีความภาคภูมิใจที่จะส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนใหญ่ ๆ มากกว่า
หากรัฐจะช่วยเหลือโดยการลดข้อจำกัดอื่น ๆ เช่น งดรับส่งนักเรียน

4. การประชาสัมพันธ์

กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า ระบบการศึกษาในปัจจุบัน ซับซ้อน ยุ่งยาก
ผู้ปกครองไม่ค่อยเข้าใจ สนับสนุนและไม่มั่นใจ จึงควรที่จะให้หน่วยงานของรัฐจัด
ประชาสัมพันธ์ แนะนำ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น